

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A szentesítés.

Arad, deczember 10.

A parlament mai ülésén a képviselőház nagy többségének éljenzése és ovációja mellett jelentette a miniszterelnök, hogy Ő Felsége a magyar király az országgyűlés által elfogadott törvényjavaslatokat legmagasabb szentesítésével ellátva leküldötte. Azért mondjuk, hogy a ház nagy többsége fogadta a kormányelnök kijelentését zajos helyesléssel, mert ezen történelmi nevezetességű enunziációt minden igaz magyar hazafi szíve mélyéből őszinte örömmel üdvözölte.

Midőn a magyar nemzet közörmében mi is részt veszünk, tartózkodunk a szabadelvű és első sorban a magyar nemzeti politika ezen diadalában a kormánynek bármit is érdemül tulajdonítani. A magyar nemzet felbuzduló hálája és szeretete egészen és osztatlanul a magyar királyé, a ki tántorithatatlan alkotmányos érületének és minden külső befolyásolások fölött álló bölcs és céltudatos elhatározásainak adta ismételtelen oly tanujelét, hogy ezután remélhetőleg a legultramontánabb illoyalítás sem fog többé odáig merészkedni, hogy a magyar király állítólagos bizalmatlansága és a magyar nemzeti aspirációk iránt viseltető averziójával rettegtesse a közérületet s az ő tiszteletreméltó nevével háborgassák a közbékét és zaklassák a kedélyeket.

Midőn a szentesítés késedelméből a klerikálisok és azoknak a szélső ellenzéken levő hivei a kormány és a szabadelvű magyar nemzeti politikai irányzat bukását várták, sőt mint biztosan bekövetkezendő eseményt jósolták, bizalommal utaltunk e lapok élén ama két szilárd momentumra, melyen a magyar alkotmányosság ellen intézett minden ármány megbukik: a magyar király tántorithatatlan alkotmányos érületére és a szabadelvű párt szilárd elvűségére. Mindkettő bevált a mostani mondva csinált válságban is. A szabadelvű párt az ő tegnapi értekezletén ritka egyetértelműség- és lelkesedéssel szavazott bizalmat a kormánynek, bár a legmagasabb szentesítésről még tudomással nem birt; a mai országgyűlésen pedig a korona elhatározása győzte meg a közvéleményt arról, hogy míg Ferencz József magyar király ül a trónon, addig a magyar nemzetnek nincs oka rettegni az ő szabadságának, alkotmányos jogainak sértetlen fenállása iránt.

Az ellenzék hazafiatlan és a klerikálisok zsoldjában álló érdekszövetkezete ugyan még ezután is fog okot s módot találni arra, hogy hazug sajtója által válság híreket terjesszen s ez alapon a kormány pozícióját aláásni próbálja, de a józan magyar közvélemény kellő mértékűre fogja a célzatos koholmányokat

leszállítani s csak annál nagyobb kitartás- és lelkesedéssel fog azon minisztérium mellett sorakozni, melynél tehetségesebb, elvhűbb és népszerűbb kormánya alig volt valaha Magyarországnak.

A legfelsőbb szentesítésre vonatkozó sürgöny hireinket a következőkben adjuk:

*

Budapest, deczember 10. (Saj. tud. táv.) Homéri kaczagás az egész vonalon. Az indemnitási vita megindult. Feláll Helfy és kijelenti, hogy bizalmatlan a kormány iránt, mert nem tudja a szentesítést megkapni. Es szidja Bécset. Utána feláll Horánszky Nándor és ugyanezt fujja, persze közjogi skálából. Folytatja Péchy Tamás, aki hasonlóképp bizalmatlan és a ki, mint ma nagy hahota közepette megjegyezte, gondolkodás nélkül ellenezte az egyházpolitikát.

Az alatt a kormány hallgatott és ott tartotta kezében — a szentesített javaslatokat.

Végre kipattant a titok s aztán Péchy Tamás szemébe kaczagva kiabálták:

— Ne busuljon, mert már megjött a szentesítés?

— Meg? — rökönyödött és botlotta beszédben Péchy.

— De meg ám!

— Az mindegy, az nem változtat a bizalmatlanságon, felelte Péchy és más tonusból ugyan, de azért tovább is bizalmatlan volt.

Lehetett. Magyarul megmondva: az ördög sem hallgatott többé rá! A képviselők kifordultak a folyósókra s beszéltek és variáltak az eseményt. Es lassankint kiderült a dologból még több is. Kiderült az, hogy a kormány már tegnap táviratot kapott, amely tudatta:

— Ő Felsége ma szentesítette a javaslatokat.

De hallgatott vele. Megmutatta, hogy mennyire gyöngé a pozíciója. Annyira, hogy nem is tartotta szükségesnek azt a pozíciót megerősíteni a kezében levő argumentummal mindjárt vasárnap.

Elég volt ez a hír különben az ellenzéknek — hétfőn is. Olyan lett tőle, pedig még csak sugva és a folyósón kolportáltak, az egész ellenzék mintha 100 fokos vízzel leforrázták volna. Hát még amikor aztán Wekerle szólalt föl és kijelentette, hogy a javaslatok szentesítése ma leérkeztek. A többség, amint egy ember, felállt és éljenzett, tapsolt perczeken át.

A leforrázott ellenzék megpróbált éledni. A jobboldal többsége ismét rázugta a tapsot és éljenzést. És aztán harmadszor megint, úgy, hogy Wekerle csak nagy időre folytathatta tanácskozását.

Hiszen beszélt Wekerle egyébről is, megleckéztette Horánszkyt is, de ez mind másodrendű volt. A fő, a szentesítés megerkezése foglalta le a figyelmet

és az érdeklődést teljesen és nyilvánult még azután is, hogy Wekerle beszédét befejezte, viharos, lelkes éljenzésben.

A tárgyalás további sora iránt aztán meglehetősen megcsappant az érdeklődés. A képviselők odagyűltek ki és ott beszéltek meg a nap örvendetes eseményét.

Az ülés végéről egyebekben az alábbiakat jelenthetjük:

Horváth Gyula elfogadta a szóban forgó javaslatot, hasonlóképpen a volt nemzeti párti Veszler Imre is, kit a kormány sikerei arra birtak, hogy a kormánynek felajánlja szolgálatait.

*

Budapest, deczember 10. (Saj. tud. táv.) A hangulat az egész fővárosban rendkívül emelkedett, s a liberálizmus ez újabb diadala örömmel tölti el minden egyes polgárnak szívet, akik a javaslatok győzelmében a valódi szabadelvűség, az igazi közóhaj diadalát látják megvalósulni.

A Sándor-utczában az ülés végére már nagy tömeg verődött össze, mivel a szentesítés híre még az ülés folyamán kiszivárgott az utczára.

Midőn Wekerle és Szilágyi a képviselőházból kiléptek, harsány, százszorosán megújuló éljenzés fogadta őket.

Több előkelő polgár indítványára a fővárosi választók elhatározták, hogy a liberális kormány miniszterei mellett nagyobb szabású tüntetést rendeznek. Erre vonatkozólag az előkészületeket már megtették.

*

Budapest, deczember 10. (Saj. tud. táv.) A szentesítés leérkezett. A képviselőházban óriási tüntetések voltak Wekerle mellett, este pedig a pártértekezleten rendkívüli meleg ováció a király mellett. Egyelőre semmiféle krízis nincs kilátásban.

Budapest, deczember 10. (Saj. tud. táv.) Az egyetemi ifjuság nagyszabású fáklyásmenetet rendez csütörtökön a fővárosi társaskörök és polgársággal egyetértve, a házassági javaslatok szentesítése alkalmából.

Pozsony, deczember 10. (Saj. tud. táv.) A szentesítés híre a kora délután megérkezvén, a városban óriási lelkesedést keltett. A klubokból Szilágyi választói üdvözlő táviratokat küldtek. A nemzeti pártból többen örvendenek a fordulatnak.

A tanítóképezde ügyében.

— Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottságának figyelmébe. —

Arad, deczember 10.

A helybeli tanító képző-intézet tantestülete részéről kaptuk az alábbi cikket, melyet általános érdekénél fogva egész terjedelmében közlünk:

Arad megye iskola tanácsa 1872. évi január 9-én tartott üléséből fölterjesztést intézet az akkori vallás és közoktatási miniszter-

hez kérve őt, hogy állíttasson fel Aradon tanítóképezdét. A miniszter a kérelmet nem találta teljesíthetőnek. A megyei iskolatanács, midőn Treforta következő év április havában a lyceumi épületnek megtekintése végett náunk járt, megújította az elődjéhez intézett kérelmet, a melynek eredménye lett aztán, hogy az októberben megnyitott intézet a lyceum épületében helyeztetett el. Akkor, mivelcsak a gymnázium volt a Lyceum saját helyiségeiben, bőven jutott hely a képzőintézet számára is. Amint azonban 1874 október havában megnyitott Aradon az állami reáliskola is, a tanítóképezde fokozatosan a legszükségesebb helyiségeiből is kiszorított, dacára annak, hogy évenként 4000 frt bért fizetett a Bibics alapnak. A két közép iskolának évről évre való fejlődésével azonban végre is elérkezett az idő, midőn a tanító-képző intézetnek számára új épület föllállításáról kellett gondolni, s eddigi helyiségeit a középiskolák céljaira átengedni.

Nem ismeretlen a törvényhatósági bizottság tagjai előtt, hiszen a lapok több ízben is közölték a közoktatási kormány Arad város hatóságához intézett leiratát, melyben az internatussal egybekötött tanító-képző intézet részére 1 és fél hold, lehetőleg mind a négy oldalán szabadon álló, alkalmas beltelket kér, s azonfelül az építkezés költség eihez 30,000 forinttal való járulást. A kellő helyeknek átengedése tán nem is találkozik irányadó helyeken különös ellenszenvvel, de ami már a követelt pénzáldozatot illeti, a városnak ez idő szerinti anyagi helyzetére való tekintetből annak megajánlásától vonakodnak a befolyásos egyének közül sokan. Lépten-nyomon hallhatók ily féle kifejezések: „Nem ér nekünk a tanító-képezde ennyit.” Ez állítás csak ugy könnyedén oda vetve, félrevezetheti a takarékosra hajlandó törvényhatósági tagokat. Ennyi pénznek kidobása olyan célra, a melyből semmi vagy csak kevés hasznunk van, botorság is volna.

De hát olyan terméketlennek bizonyul-e ez minőnek az avatatlank állítják? Ha igen, akkor a legnagyobb megrovásra méltók a szomszédos Temesvár az ő száz ezer frtot érő adományával, Nagy Becskerek, mely a tőlünk kívánt összegnek kétszeresét is szívesen megadja, csak kapja meg a tanító képző intézetet; e város a kellő mennyiségű területen kívül 60,000 frtot nem sokal, hogy egy ilyen kultur intézetet — emberileg szólva — örök időkre biztosítson a maga számára. Pedig ők is értik a kétszer kettőt s ha adnak, akarnak is kapni valamit.

Lássuk csak, mit is ad az állam cserében a hozott áldozatokért.

Ad először is egy évenként 30,000 frtot meghaladó pénzforgalmat, melyből egy nem jelentéktelen summa fogyasztási adók alakjában egyenesen a város pénztárába foly be.

Felállít egy gyakorló iskolát, mely az új szervezett szerint száz gyermek befogadására képes lévén, a városnak lehetővé teszi két tanteremnek és két tanítónak megtakarítását; ez is kitesz évenként két ezer forintot, a mi negyvenezer frt. kapitálisnak 5 százalékos kamatja.

Nem tévesztendő szem elől, sőt nagyon is megfontolandó azon körülmény is, hogy a város szegényebb családjai tehetséges gyermekeiket csak ugy képesek olcsón vagy minden költség nélkül a tisztas tanítói pályára képeztetni, ha a képző helyben van. Igaz ugyan az, hogy az előkelő gazdag emberek fiaikat ugy is magasabb pályákra szánják, ha van modjuk a tanulással járó tetemes kiadások fedezésére, de épen ezen kedvezőbb anyagi helyzetük rója rájuk amaz erkölcsi kötelességet, hogy inséggel küzdő lakótársaiknak is a szerényebb

bár, de kihatásában éppen olyan fontos tanítói állás elnyerhetését még áldozatok árán is lehetővé tegyék.

Ezek azon anyagi előnyök melyek a versenyző városok hatóságait mozgásba hozzák és tevékenységre ösztönzik. Ezeket ismeri ám a közoktatási kormány is, s csak elismeréssel kellene neki adóznunk, a midőn tőlünk felét kívánja a máshonnan felajánlott összegnek.

De vizsgáljuk az ügyet más oldalról is. Az állam 22 év óta tart fön nálunk egy gyakorló iskolát, melyben évenként 50—55 városi gyermek tanul. Ennek nem létében a városnak kellett volna ezen célra évenként egy tanítóval többet fizetni. Egy osztály fenntartása évi 1000 frtba kerül, e réven az állam a város javára már idáig tisztán 22,000 frtot adott ki, mely összeg, ha a kamatokat is hozzászámítjuk, bőven megüti a 30,000 frtot. Ha tehát a törvényhatóság megszavazza a közoktatási kormány követelte összeget, nem is a jövő hasznáért hozza meg az áldozatot, hanem csak az államtól eddig élvezett előleget adja vissza, még így is saját magának. Ugyanis a tanítóképző intézetnek felépítése bele kerül 120,000 frtba. Ez az utolsó fillérig helybeli kereskedők, vállalkozók, munkások kezeibe jut, emelni azok adóképeségét és így közvetve az egész város jólétét.

Az épületekre szentelt beltelket valószínűleg a Lyceumtól délre jelölné ki a város, félreeső területet a kormány ugy sem fogad el. Ez a hely manapság ugy sem hoz jövedelmet. A képző fölépítése folytán a szomszédos házhelyek értéke nagyon emelkednék, s rövid idő alatt egy egész új városrész épülne fel, s ezzel segítve lenne az amugy is elhanyagolásra panaszokódó alsó város ügyein is.

De legyen elég ennyi az anyagi előnyökről. Egy fejlődő s jövőre nagy kilátásokkal bíró városnak nem szabad szem elől tévesztenie az erkölcsi javakat sem, melyek kultur intézeteink révén háramlanak rá. Minél több van ezekből, annál virágzóbb a városi élet, s nehezedik nagyobb súlyjal egyéb központokkal szemben a nyomtatékoságukat megállapító mérlegbe.

A tanítókra a magyar nyelv terjesztése, a nemzeti önérték fölébresztése s megszilárdítása körül a jövőben nagy feladatok várnak. Nem felemlendő-e Arad város társadalmára annak tudata, hogy képző intézeti ifjaink hazafias nevelésében egészséges közszellemének rájuk való hatása által tevékeny részt vehet akkor, midőn az intézetnek a saját kebelében való megmaradását — ha áldozatok árán is — biztosítja.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, december 10.

Kezdeté délelőtt 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső báró.

Jegyzők: Perczel Béni, Molnár és Hock János.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor dr. miniszterelnök, Festetics Andor, Eötvös Lóránd br., Hieronymi Károly, Andrássy Gyula gróf, Szilágyi Dezső, Fejérváry Géza br., Lukács Béla, és Josipovich Imre miniszterek.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bejelenti Csáky Kálmán gróf halálát és indítványozza, hogy a ház részvétének jegyzőkönyvileg adjon kifejezést. (Helyeslés.)

A ház így határozott.

Wekerle Sándor dr. miniszterelnök bemutatja a főzámászék zárszámadásait.

Kiadták a zárszámadási bizottságnak.

Az indennitli.

Hegedüs Sándor előadó jelenti, hogy a javaslatot egyedül az tette szükségessé, hogy nincs kilátás a budget befejezésére és ennél fogva kéri annak megszavazását. (Helyeslés jobbfelől.) Mivel azonban a mi parlamentáris szokásunk ebből a kérdésből bizalmi dolgot csinál, nem tekinthet el ettől a szemponttól. Egyébként utal arra, hogy nálunk egyébről sincs szó, mint minden vitában a bizalmi kérdésről. (Helyeslés jobbfelől.) Ennek dacára is ajánlja a javaslatot megszavazásra. (Helyeslés jobbfelől.)

Helffy Ignác a maga szempontjából helyesli azt a felfogást, mely az indennitit bizalmi kérdésnek tekinti. Szóló sem a kormánynak, sem bármely más, közjogi alapon álló kormánynak nem ad szabad kezet ilyen felhatalmazással és ezért ki is jelenti pártja nevében, hogy a javaslatot nem szavazza meg. (Helyeslés a szélsőbalon.) Es ezzel, ha normalis körülmények között volnánk, be is fejezhetné beszédét. De ország-világ tudja, hogy a helyzet nem normalis. Tudvalevő, hogy miért: az egyházpolitikaért. Két évi heves harc után odáig jutottunk, hogy a liberálisok győzött: három javaslatot a törvényhozás elfogadta. Es ekkor hangzott el az eléggé meg nem becsülhető nyilatkozat a javaslatok ellenzői részéről, hogy a befejezett tények előtt meghajolnak és többé nem agítálnak. Ugyanez volt az álláspontjuk Vasaryval élén a papoknak is. Tehát minden jel arra mutatott, hogy véget fog érni az izgalom.

Es ime, ez az izgalom most megújult, mivel a javaslatok szentesítése késik. Nem kétkedik abban, hogy ő felsége szentesíteni fogja a javaslatokat, hisz megígérte. De tényleg késik a javaslatok szentesítése s ez felbátorította a levert ellenfélnéket és elmérgesítése a hangulatnak, ami pedig egyáltalán nem czélunk. Amennyi dicséret illeti a kormányt az elvek érvényesítéséért, ép annyi gános illeti a taktikai hibáért, amelyeket elkövetett. Wekerle, mikor bejelentette az egyházpolitikai javaslatokat, kijelentette, hogy ő felsége elvi hozzájárulását megkapta azokhoz. Ez felhívás volt az ellenfélre, hogy készülődjék, szervezkedjék, mert a felség hozzájárulása csak elvi. Második taktikai hiba, hogy a polgári házaság elfogadása után a többi javaslatokat elhagyasztotta. A kormánynak kötelessége lett volna odahatni, hogy a korona a javaslatokat mielőbb szentesítse, hogy a felekezeti harcoknál mielőbb vége legyen. A harmadik baj ott van, ahonnan az ország százados bajai keletkeznek: Bécsben. Az ország nyugodt kormányzása attól függ, hogy a kormányzati tényezők közt a koronától lefele az összhang meg legyen. Kifejti, hogy ez most nincs meg. A képviselőház többsége, illetve a kormány és főrendiház közt a legnagyobb az ellentét. A korona a kormány által megszavaztatott javaslatokat hónapokig nem szentesíti. Hol van az az ország, mely ilyen bizonytalan helyzetben bizalmat előlegezne a kormánynak. Ilyen a kontinensen, de a világon sincs. A kül- és belügyi kormány közt sincs meg a kellő egyetértés. A külügyminiszter belügyeinkbe avatkozik jogtalanul, a magyar miniszterelnök pedig nem tudja jogos igényeinket érvényesíteni a külügyek terén. Végül határozati javaslatot nyújt be pártja nevében, melyben kimondatni kéri, hogy a képviselőház az indennityre vonatkozó javaslatot a kormány iránti bizalmatlanságnál fogva nem szavazza meg. (Helyeslés balfelől.)

Horánszky Nándor már több ízben kijelentette, hogy sem ő, sem pártja a kormány iránt bizalommal nem viseltetik. Az erre vonatkozó okok azóta szaporodtak. A kormány a múlt tényeért felelős, de nem a jövőéért, azért nem viheti bele a képviselőházat olyan tényekbe, melyekre nézve nem tudja, hogy ki lesz érte a felelős. A kormány helyzete óráról-órára bizonytalan, azért azt sem tudja a képviselőház, hogy kinek szavazza meg e javaslatot, melyet ő és pártja sem szavaz meg az általa felhozott indokoknál fogva. (Helyeslés balfelől.)

Péchy Tamás kijelenti, hogy maga és azon képviselők nevében, kik a kormánypártból léptek ki, a javaslatot el nem fogadja. Ő még az egyházpolitikai javaslatok előterjesztése előtt kijelentette, hogy így előkészítve, felekezeti harcot fognak azok előidézni, melyet még a szentesítés sem fog lecsillapítani, sőt a harc ezután fog jobban kitörni. Miatán

az egyházközponti javaslatok beláthatatlan bajt okoznak, miután az alkotmány faktorai közt sincs meg a kellő egyetértés, miután illeték-telen faktorok avatkoznak belügyeinkbe, nagyon természetesen, hogy nem viseltetik bizalommal a kormány iránt, maga és társai részéről el nem fogadják a javaslatot.

Wekerle Sándor miniszterelnök. (Halljuk.) Mindig a kormányzat folytonosságát tartotta szem előtt, azért azt az elvet, hogy a kormány minden alkalmat felhasználva bizalmat, vagy bizalmatlanságot szavazzanak, el nem fogadja. A politikai helyzetre térve kijelenti, hogy természetesen, hogy ilyen nagyfontosságú javaslatokat izgalommal várnak s ez az izgalom a legnagyobb fokú lesz akkor, mikor a korona végleges elhatározását várjuk. Hibául róják fel a kormányt, hogy a korona elvi beleegyezésével terjesztette elő a javaslatokat. Ez az előleges biztosítás okáért történt. A kormány hibájául rótták fel az ellenzék, hogy nem gondoskodott arról, hogy a korona a javaslatokat azonnal nem szentesítette. A korona jogait tisztelni kell, azért hagyták a dolgokat a maguk természetesen rendjén. Mikor azok késnek, akkor kéri sürgetéssel léptek fel a koronánál s ennek volt is sikere, mert a király szentesítette az egyházközponti javaslatokat. (Perczekig tartó éljenzés, taps jobbfelől.) Kijelenti, hogy a külügyminiszter Magyarország belügyeibe nem avatkozott. Az új politikai irányra vonatkozólag kijelenti, hogy nem képez komoly politikai faktort, aki a mostani szabadelvű politikával szakítani akarna. (Ugy van.) Ők emellett a szabadelvű irány mellett maradnak meg akár a kormány padján maradnak, akár nem. A bizalmi kérdésre nézve megjegyzi, hogy ha bármi okból a miniszterelnöki széktől meg kellene válnia, az mindig parlamentáris módon történik meg. Különben Helfy képviselőnek azt a jogát, midőn a bizalmi kérdést ebben az időben veti fel, midőn a többség a kormány mögött van, el nem ismeri. Ajánlja a javaslatot elfogadásra. (Éljenzés, taps jobbfelől. Felkiáltások jobbfelől: Éljen a király!)

Horánszky félreértett szavait igazítja helyre.

Horváth Gyula szerint az indennitást késon kérte a kormány, de azért meg nem tagadja annak megszavazását, mert az megakasztaná az alkotmányos kormányzás folytatását.

Bizalmat szavaz a kormányt, hogy az egyházközponti javaslatokat keresztülvitte. — Mindazonáltal kijelenti, hogy a kormányválság fenn áll, s ez a válság most éli utolsó napjait. Fejtegeti, hogy mily befolyások okozták ezt a válságot. Ennek azok az okai, akik egykor az ország legjobbait akasztófákra és börtönökbe juttatták, s akik a monarchiát is egykor a végenyészet szélére juttatták. A Bach-féle eszmék kezdenek újra Ausztriában életre kelni. Valaki ezeket az eszméket áthivta Magyarországra is. Hogy ez így lesz, ő azt már akkor megmondta, mikor Taaffe kormányra jutott. Az a politika, melyet a külügyi kormány legutóbbi időben folytatott, az sem Magyarországnak, sem Ausztriának, sem a dinasztának nem vált javára. Kálnoky káros politikáját illetőleg nem leleplezésekkkel, hanem tényekkel kíván előállni. Ezek közt felhozza a külügyminiszter ténykedését az egyházközpontban, melynek kellemetlenségét itt különben a miniszterelnök is érezte. A legújabb, Kálnoky által feltalált loyaltást úgy akarják értelmezni, mintha az alkotmányos király kényur volna. Pedig nem igaz ez, mert alkotmányos országban csak a király és nemzet együttes akarata lehet irányadó. Itt mindenki arról beszél, hogy ki a loyális. Egyszer ezzel odajutunk, hogy a király azt mondja, hogy egyik sem loyális.

Városi közügyek.

Folytatólagos sorrendje

az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1894. évi december hó 12-ik napján d. u. 4 órákor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydara-boknak.

32. A tiszti ügyész jelentése Mari Istvánnal, Trucza Péterrel, Szemlakán Miklóssal, Tóth Istvánnal, Stefaik Györggyel, Kelemen Józseffel, Fericsán Györggyel, Bosnyák Miklóssal, Ménesi Andrásal, Kiss Jánossal, ifj. Virágos Istvánnal, Bogoczán Jánossal,

Igaz Istvánnal, Szecsánszky Zsigával, Pain Lázárral, Fericsán Dömével 5—5 hold föld haszonbérlete iránt kötött szerződések jóváhagyása iránt.

33. U. az. Ceiler és Mihalik özéggel a Kertész-utcai 3 négyszögöl terület utcai részlet adás vétele iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában.

34. Goldschmidt Miksával mint Heinz Henrik örökösének jogutódjával 101 négyszögölnyi utcai terület adás vétele iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában.

35. U. az. Sági Jánossal 15 hold föld bérlete iránt kötött szerződés biztosítékának jelzálogi bekebelezéséről.

36. Özv. Némethy Károlyné kérvénye nyugdíj hátralékainak kiutalványozása iránt.

37. Özv. Boros Józsefné kérvénye elhunyt leánya Boros Janka volt városi igazgatótanítónő temetési járulékaiknak kiutalványozása iránt.

38. Az igazoló választmány jelentése Arad szab. kir. város III.-ik kerületében törvényhatósági bizottsági taggá megválasztott Bozsik György igazolásáról.

Arad, 1894. december 10-én.

Kiadta:

INSTITUTORIS KÁLMÁN,
főjegyző.

Arad a múlt hóban.

— A polgármester jelentése. —

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság! Az 1894. évi november hóra vonatkozó jelentésemet van szerencsém a következőkben előterjeszteni.

A közegészségügyi viszonyokban az előző havihoz arányitva hanyatlás állott be. A betegülési esetek szaporodtak, a halálozások száma pedig 20 al növekedett.

A felmerült betegülések közül a hurutos lobos tüdőbajok, a osz és gümökóros folyamatok leggyakrabban jelentkeztek. A kanyaró és difteritisz járvány növekedett. Bejelentve volt kanyaró 54, difteritisz 28. A kanyaró halálozást nem idézett elő, a difteritisz betegek közül azonban 10 elhalt. Difteritiszben kor szerint betegült: 1 éves 2, 2—5 éves 14, 6—10 éves 11, azon fölül 1. Város részek szerint a belvárosban 17, Pernyáuban 2, Sarkadban 7, Gájban 2. A torokgyík 3 esettel fordult elő. Más fertőző kóralakok közül a typhus 2, a bárányhimlő 2 esettel volt bejelentve. A trachomás betegek száma volt október hó végén 9, szaporodott 2, gyógyult 4, maradt 7, a kórházban kezeltetik 4, idegen 4.

Elhalt összesen 99 egyén, 54 férfi, 45 nő, az elhaltak között helybeli 83, idegen 11. Halva született 12. A városi lakosság halálozási évi aránya: 1000 : 239. A megyei kórházban ápolgatott 338 egyén, az izraeliták kórházában 4, összesen 342; ezek közül gyógyult 132, javult 29, meghalt 21. Az ápoltak között helybeli illetőségű volt 32.

A népesezési viszonyok kielégítőnek jelezhetők. A születések száma a múlt havinál 6-al ugyan csekélyebb, de a halálozásokénál 29-el nagyobb volt. Elve született 117 gyermek, 66 fiú 51 leány, törvényes 99, törvénytelen 18. A születések évi aránya 1000 : 304. Házasság kötöttet 60.

A személyes vagyoni biztonság nagyob mérvű bünesetek által megzavarva nem volt. Az 51 esetben felmerült kisebb tolvajlás tettesei 28 esetre nézve kinyomoztatottak. A kihágási bíróságnál október hó-ról elintézetlen maradt 2 ügy, november hóban befolyt 247, elintézés alatt állott összesen 249, ebből elintéztetett 212, a bíróságokhoz átté-
tetett 32, tárgyalás alatt maradt 5. Letartóztatott részben előállított 70 egyén, ezek közül elítéltetett 68, a bíróságoknak átadatott 10.

A kapitányi hivatal hatáskörébe tartozó kisebb kihágási ügy tárgyalatott és elintéztetett 73. Letartóztatva volt 48 egyén, eltolon-czoltatott 22, rendőrileg büntetett 26.

(Vége következik.)

IDŐJÁRÁS.

Legnyomás: reggel 7 órákor 765.3 milliméter, délután 2 órákor 765.7 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órákor C° + 1.5, délután 2 órákor C° + 2.7. Szél iránya és ereje: reggel 7 órákor EN. 5, délután 2 órákor EN. 6. Felhőzet: reggel borult, délután borult. Csapadék az eső-bi 24 órában: 1 milliméter.

IDŐJOSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Deczember 11. —

Száraz. — Hőstülledés. — Keleten csapadék.

Tanítók ülése.

Az Aradvidéki Tanító-egylet t. hó 8-án, d. e. 11 órákor tartotta ülését hivatalos helyiségében, a melyről a következő értesítést vették.

Elnök: Szathmáry István alelnök megnyitván az ülést, bánatos szívvel jelenti Némethy Károly és Boross Janka választmányi tagok elhunytát s indítványt ajánlva emlékek jknyvben való megörökítése s a gyászoló családoknak részvétirat megküldése határozatokat el.

Ugyancsak elnök jelenti, hogy Brusch Alajos vál. tag a régebben megindított név-magyarosítás ügyében azon indítványt nyújtotta be, hogy központ tegye meg a kezdeményezést s intézzen megkeresést az aradi Kölcsey-egylethez, kérve annak e tárgyban erkölcsi és anyagi támogatását. Központ az indítványt elfogadja s a mozgalom megindításával az elnökséget bizza meg.

Maurel titkár felolvassa az aradi fiók-bizottság elnökének jelentését az ez évi október 11-én tartott ülésről. A jelentésben foglalt intézkedéseket központ tudomásul veszi az alapszabályok 31. §-ának fenntartásával. Ezzel kapcsolatban titkár felolvassa ugyancsak az aradi fiók-bizottság elnökének jelentését, melyben kéri központot, hogy a következő 21 köztisztelt aradi polgárokat iktassa pártoló tagjai sorába: Sarlot Domokos, Kiss István, Domokos József ifj. Andrányi Károly, Mészáros Tivadár, Holländer Ignác, Wittmann Károly, Gorzó Antal, Bolezni Antal, Tonesz Ede, Glüek Károly, Báth Lajos, Flamm Lipót, Zemplényi Sándor, Ingusz Irma, Kozminszky Lipót, Hoffmann Antal, Eles Armin, Fejér Gyula, Klein Herman és Muskát M. urak. Központ az előterjesztést örvedetesen veszi tudomásul s nevezettek az Aradvid. Tan. egylet pártoló tagjai közé iktatja, miről illetők az alapszabályok megküldése mellett jknyvi kivonatban értesítetnek.

Az aradi fiók-bizottság elnöke betérjeszti f. é. november 15-én tartott ülésről jelentését, melyben értesíti központot, hogy a slőjd tanfolyamot decz. 1-én meggyitotta, abba 15 tag jelentkezett, a tanfolyamot László János elnökle alatt egy öttagu bizottság vezet s Aradváros iskolászeke e célra egy üres termet engedélyezett. Jelenti továbbá, hogy az aradi fiók-bizottság havi üléseinek élénkítése céljából a szokásban volt értekezések mellett gyakorlati előadások tartására is kiterjednek. A jelentés örvedetesen véteik tudomásul.

Ezután Mádai Mátyás egyesületi elnök jelenti, hogy a tápintézet érdekében kibocsátott felhívások közül gyűjtést eszközöltek a következők: dr. Rosenberg Sándorné 5 frt, Inkey Emilné 5 frt, Lendvay Sándor 10 frt, Paradeiser Lajos 56 frt 60 kr, Ditrichstein Bernátné 3 frt, Csillag Ignác dr. 5 frt, összesen: 83 frt 60 kr. A némezivű gyűjtőknek lelkes fáradozásaiért központ elismerő köszönetet szavaz.

Felolvastatik a borosjenői fiók-bizottság ősi üléséről szóló elnöki jelentés, melyet központ elismeréssel vesz tudomásul.

Szathmáry elnök javasolja, hogy a két elhalt választmányi tag helyett a póttagok közül Drescher Gizella és Balázs Ferencz rendes tagokul behivassanak, helyettök póttagul ajánlja Taba Kovits Mariskát és László Jánost, mely előterjesztést központ magáéva teszi. Az idő előrehaladása tekintetéből csupán még pénztáros tette meg havi jelentését s az ülés folytatása más napra halasztatott. R . . . sz.

HIREK.

Deczember 11. Kedd. Róm. kath. naptár: Damas. — Protestáns naptár: Damas. — Görög-keleti naptár (november 29.): Paramon. — A nap kél 7 óra 21 perczkor, nyugszik 3 óra 54 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (színházépület 11-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— Személyi hírek. Szathmáry János és Vas Gusztáv, az aradi és csanádi egyesült vasutak felügyelői, a vasut képviselőtársaságban tegnap elutaztak Aradról, a vasutak nemzetközi nagygyűlésére.

— A kormány diadala. Nehány hét óta valóságos izgalomban volt az ország, s sehol sem lehetett egyebet hallani:

— Szenteseitik!

— Nem szentesítik.

— Marad-e a kormány?

— Megye-e Wekerle?

Mi, akik jól értesült helyről vett információk alapján tisztán láttuk a helyzetet, tudtuk a mai tényt előre: hogy a király az egyházpolitikai javaslatokat szentesíteni fogja. — Mert a legalkotmányosabb uralkodó nagy alakja a történelemnek, kit roszakaratu tanácsadói befolyásolni nem képesek, s aki határozottan cselekszik, s mindenkor népei boldogságát tartja szem előtt. A forduló pont bekövetkezett. Wekerle Sándor miniszterelnök kiadta az útkártyát, elnémitva az ágaskodó klerikálisokat, s kijelentette tegnap a képviselőház ülésén, hogy ő felsége a király az egyházpolitikai javaslatokat szentesítette. Elképzelhető a lelkesedés, mely e szavakra kitört a házban. Taps, éljenzés hangzott fel a liberálisok táborából, mely csakhamar átszállt a főváros népének ajakára. Budapesti tudósítónk táviratban közölte lapunkkal az örömhírt, melyet már délben külön kiadásban bocsátottunk közre, általános lelkesedést keltve véle városzerte.

— Az aradi árvaház. Rég idő óta tervezetik már az aradi árvaházat, amelynek létesítése az öreg polgárok, s ezek élén a város polgármesterének, Salacz Gyula kir. tanácsosnak is kedvencz eszméje volt. Az augusztusi közgyűlés kimondta az árvaház felépítését, s annak számára a honvédlaktanya melletti szép kertben helyet is jelölt ki. Az árvaházi munkákra kiírt árlejtést tegnap tartotta meg Arad város gazdasági széke, a következő eredménnyel: Az ács munkára Schmidt Lajos 11 és fél, kőműves munkára Ursitz L. és fia 15 és fél, bádigos munkára Csoty Nándor 22, asztalos munkára Pavicsics Antal 17, lakatos munkára Juhász Antal 11 és fél, üveges munkára Gebhardt és fia 20, mázoló munkára Czeiler István 20 és háromnegyed, az I-ső csoport munkáira Regdon Sándor 7,5, Fodor és Reisinger 7,3 százalékkal vállalkoztak.

— A Bibics-féle alapítványnál az 1894/5. tanév kezdetétől három 210 frtos ösztöndíj állomás töltendő be, melyeknél Arad megye közönsége gyakorolja a kinevezési jogot. A betöltés alkalmával különösen a bolgár nemzetiségű s ezek közt a Tomján és Kacsamay családokból származó ifiak, továbbá az alapítónő Bibics Jakab özvegye Tomján Margit mostoha leányainak utódai s ezek után Arad, Csanád, Csongrád és Békés vármegyében született tanulók elsőbbségi igényekkel bírnak. A pályázók, kik csakis kath. vallású és az első gimnasiunai vagy reáliskolai osztályt minden tantárgyból jeles eredménnyel végzett tanulók lehetnek, kötelesek Arad megye közönségéhez címzendő folyamodványukat a következőkkel felszerelni:

1. születési bizonyítvánnyal; 2) a lefolyt tanév végén nyert iskolai bizonyítvánnyal s a folyó tanév I. harmadának végén nyert időszakos értesítővel, illetőleg indexel; 3) a családi és vagyoni viszonyokat feltüntető s esetleg az elsőbbségi igényekkel bíró származást bizonyító hatósági igazolvánnyal. A folyamodványban megjelölendő ama pénztár is, melynél az ösztöndíj adományozás esetében kiutalványozandó. Az ekkép felszerelt kérvé-

nyek az illető tanintézeti előjárásnál az 1895. január 5-ig benyújtandók, a középiskolák ezeket 1895. január 15-ig a szabályszerű minősítvényi táblázatokkal együtt a tanterületi főigazgatóságokhoz terjesztik fel, az utóbbiak pedig és a felsőbb tanintézetek azokat az 1895. január hó 25-ig a fennevezett pártfogóhoz fogják beküldeni.

A fent kitett határnapnak lefolyta után, vagy a tanintézeti előjárás mellőzésevel közvetlenül beérkező folyamodványok vissza fognak utasíttatni.

— A házaló-kereskedés eltüntetése. Fiume város területén a házaló-kereskedés szabályrendeléstől eltávolítván, s tilalmat a kereskedelemügyi m. kir. miniszter jóváhagyta. Erről az érdekelteket ez uton értesíti az aradi kereskedelmi és iparkamara.

— Felhívás Boros Janka volt növendékéhez. Ráborult immár a sirhant a szeretett tanítónőre s elzárja őt örökre halás tanítványainak könyező szemei előtt. De bár örökre távozott közülünk, azok, kik őt ismerték és szerették, mindig emlékezni fognak az ő nemes lelkére önfeláldozó, fáradságot sohasem ismerő kötelességtudására, s nem fogják feledni soha, mily sok gyermeki szívben veté ő meg a szépnek és jónak alapját. A templom utcai elemi leányiskola tantszülete emlékét az ő jó szívéhez méltóan akarván megörökíteni, egy „Boros Janka” nevét viselő alapítványt óhajtat létesíteni az „Aradi tanítók segélyalapja” javára melynek célja a rossz körülmények közé jutott tanítók vagy elhalt tanítók családjaiak segélyezése. Volt tanítványainak jó szívéhez fordulunk tehát, és felkérjük azokat, a kikért annyit fáradozt, járuljanak hozzá filléreikkel, hogy szeretett volt tanítónőjük és igazgatónőjük nevét méltóképen megörökíthessük. Szíves adományokat elfogad a templom utcai elemi leányiskola és a polgári leányiskola tantszülete, hol a kitett iven aláírhatni. A templom-utcai elemi leányiskola tantszülete.

— Jászai Mari kitüntetés. Van a mi színtársulatunkban egy egyesület, mely Leszkay-egylet név alatt ismeretes, s mely — sajnos — jótékonybálak nélkül akar meleg ruhát szerezni egy pár árva gyermeknek. Ez az egylet természetesen nem rendez estélyeket, melynek bevétele meghaladja a kétezer forintot, s ebből nem ad tizenegy frt s nem tudom hány krajczárt az árváknak is, hanem a maga szerényességében él, tesz és tenni fog a jövőben is. Ennek a szerény egyletnek az egyik diszelnöke Jászai Mari, a nagy tragika, kinek ebbeli kitüntetéséről így ír a tegnapi „P. H.”

„Ha a nemzeti színház nagyszonyja, ez a mindeneket messze tulszárnyaló színésznő, akár Bécsben, akár Németországnak valamely fejedelmi székhelyén ragyogtatja az ő hatalmas tehetségét, már évek előtt elnyerte volna mindama kitüntetések, mikhez egy színésznő hozzájuthat. De mert Jászai Mari csak Magyarországon, csak Budapesten ragyogtatja talentumát, hát eddig semmiféle kitüntetéshez nem jutott, kivéve természetesen az elképzelhető legnagyobb kitüntetést, a mi a közönség és kritika egyhangú elismeréséből és magasztalásából áll. Most azonban fordultak a viszonyok s a nagy tragika váratlan módon jutott váratlan kitüntetéshez. Diszelnökének választotta meg egy egyesület, amelynek tagjai — szivarvégeket és elhasznált bélyegeket gyűjtöttek. Ez az egyesület az arad-nagyvárosi aradi színtársulat tagjaiból áll s az a célja, hogy szivarvégeket, bélyegeket s olykor-olykor kronákat is gyűjtsön s az ily módon összegyűlt pénzből Aradon szegény gyermekeket ruházzon föl, Nagyváradon pedig a magyar nyelvben kitünő előmenetelű idegen ajku tanulókat jutalmazzon. Hát ilyen forma az a kitüntetés, melyhez Jászai Mari jutott. És mert ilyen, hát minden nagy tehetségű magyar művész nyugodtan haladhat előre a ne-

hez és ferasztó pályán, mert elvégre is nincs kizárva, hogy akkor, midőn dicsőségének magaslatára jut föl: diszelnöknek választja meg egy olyan bohém-társaság, amely elhasznált bélyegeket és szivarvégeket gyűjt. Elvégre is, egy nagy művész, aki csak Magyarországon és csak magyar nyelven hirdeti az igét, mit várhat még többet?”

Hogy ez így van, s hogy a magas tisztire a „P. H.” szatirikus híre dacára büszke Jászai Mari, azt elhiheti a „P. H.” — 51472. számú előfizetője is.

— A fekete-gyarmati jegyző sikkasztása. Nem sokára már ki fog veszni egészen ez a fogalom: bizalom, hiszen naponként láthatjuk, hogy már olyan emberek is koptatják, kiknek nevéhez eddig a tisztességtelenség árnyéka sem fért. A fekete-gyarmati jegyző esete, épen azért, mert őt talán nagyon is tisztességesnek hitték, a szokottnál is nagyobb, ugynevezett szenzációt keltett. Zachariás József évek óta nagy lábon élt. Ritka népszerűségnek örvendett. Az egész környék bizalmát bírta. Utóbbi időben nagyon magába zárkozott volt. Senki sem sejtette, hogy az egykori viális ember lelki állapotát mi zavarhatta meg. Csak most derült ki a titok, mi annál meglepőbb mindenkire nézve. Zachariás József nejevel Zachariás Ilonával együtt négy nap óta eltávozott s azóta nyomtalanul eltűnt. A közköltésgek és uradalmi pénzekből jó csomót felvett, azonkívül birtokára a nagyszabeni takarékpénztárnál felvett nyolcz ezer forintot s azután eladta a parasztnak. Az esetről nyomban jelentést tettek Szathmáry Gyula alispánnak, aki a helyszínére egy bizottságot küldött ki a vizsgálat megindítására. A vizsgálat kiderítette, hogy a községi, hivatalos pénzből 700 frt hiányzik csak, de beszélnek arról is a faluban, hogy az eltűnt jegyzőnek különböző uton-módon ezekre rugó adósságai vannak. A vármegye hatósága már megtette a lépéseket a megszökött pár országszerte való körözésére nézve.

— Iskolai ünnepély. Az aradi áll. tanítóképző intézet Ötvös önképző körének szép ünnepélye volt vasárnap. Az ünnepély délelőtt 10 órakor kezdődött Szondy János tanár megnyitó beszédével. Majd a zenekar adta elő a Wekerle-indulót nagy sikerrel. Ennek végzetével Verneer Jenő III. éves tan. növendék szavalta el Győri Vilmos „Második asszony” című költeményét. — A tehetséges ifju oly szépen szavalt, hogy az önképző kör 5 koronával tüntette ki. Kiemelendő még a Krasánszky Péter által zongorán előadott opera részlet, az énekkar kifogástalan volta, továbbá Moskovits Ágoston I. éves tan. növ. ügyes szavalata, aki Arany J. „Walesi bárdok” cz. költeményét szavalta el. Ösztöri Béla zongorán adott elő népdalokat. Végül Szondy János buzdító szavakat intézett a további működésre s evvel az ünnepély 11 órakor véget ért.

— Ős állapotok Borossebesen. Vakmerő és bámulatos flegmával végrehajtott többszörös betöréses lopásról ad tudósítást borossebesi levelezőnk. Folyó hó 7-én éjjel követték el az eddig még ismeretlen tolvajok a lopásokat, s a mely egész lopásnak a története különös világot vett Borossebes éjjeli közbiztonságára. A tolvajok a gyógytárba törtek be először is olyképen, hogy az ablakon, melyet sárral nyomtak be, akartak behatolni a gyógytár helyiségébe. A felfeszített ablakkal azonban ledobtak egy sóssavas üveget, melynek zajára a gyógytárban felébredtek és elriasztották a betörőket. Ekkorra az éjjeli őrök is előkerültek és üldözőbe fogták az éjszakai kalandorokat. Ezek meglehetősen kényelemmel menekültek, miközben az őrök fenyegették a tolvajokat, hogy álljanak meg, mert különben reá-

jok lönek. Az egyik tolvaj erre azt kiáltotta vissza:

— Mutasd a puskádat.

Fegyverök természetesen az éjjeli öröknek nincs, mire is volna arra szükség. A tolvajok nemsokára aztán visszafordultak és az éjjeli örököt irgalmatlanul elverték.

Ugyanazon éjjel még az indóházba is betörték, hol az őket meglepő vasuti őrt Molnár Mátyást fahasábokkal annyira össze-viszsa ütlegelték, különösen a fejét, hogy bele is halt. Több kolnát is akartak még feltörni, de csak Mózes Mihály pinczejét bírták felfeszíteni, honnan bort loptak. — Ugyancsak bort, sajtot és más egyebet loptak Bienestok Jakab kereskedéséből is. — Az egész betöréses lopást különben az teszi szinte megfoghatatlanná, hogy azok a bámulatosan hidegvérű tettések egész tolvajlásukat jóformán az éjjeli örök felügyelete mellett, vagy legalább is tudomásával végezték.

— „Szent Margit” egyesület. A „szent Margit” név égise alatt valami jótékonyági egyesületet akarunk alapítani, melynek nem kisebb a célja, mint tiszta erkölcsi alapon jótékonyági célzattal, de biztos feletti számítás mellett oly egyéneket tömöríteni egy tömjén szagu egyesületbe, melynek tagjai haláluk végső percében így fognak felsőhajtani: „A szent Margitnak haltam meg.” A fehérváson különben egy helyen azt olvassuk, hogy az egyesület erkölcsi alapját az élén álló magas klerus, jövedelmezőségét pedig a szakképzett és ismert tisztességű világi intézők biztosítják. Ugy véljük, ezzel egész irányát megmondták az egyesületnek, mely szerintünk nem más, mint a klerikális pártnak egy újabb hivatali helyisége, hol aknamunkáit végezheti. Lux perpetuat ei!

— Öngyilkosság a síneken. Kiss Péter radnai pályafelügyelő — mint levelezőnk írja — folyó hó 8-án, szombaton délután valószínűleg öngyilkossági szándékából a Paulisról jövő 641-es számú teher vonatnak szaladt egy trezinán. A vonat összezúzta a szerencsétlen embert a járgány nyalegyetében. Az öngyilkossági szándékot onnan gyanítják Kiss Péter tettében, mert a vonatérkezése többibben figyelmeztették. Néhány év előtt nősült meg, s neje és két gyermeke maradt hátra. Temetése tegnap előtt délután ment végbe.

— A gőzgépezők és kazánfűtők aradi vizsgáló bizottságánál a folyó évi december havi vizsgálatok 15-én fognak megtartatni. Jelentkezni lehet 14-én déli 12-óráig az aradmegyei állam építészeti hivatalnál fő-ut 7. sz. 1-ső emelet.

— Fél az akasztástól. Az csak nagyon természetes, hogy a közönséges ember fél a haláltól. Nem lehet mindenki mellbeteg, sirba kívánczó póéta. A tenyeres-talpas mészáros legény inkább óhajtja a cukrásztésztát, meg a snapszot, mint a sárga földet. Így történt, hogy Gábor Józsa inasa Bikó Gábor a reá bizott husz forinttal a nyakába vette a várost, jól belakott, beivott, s aztán nem mert meghalni. Pedig mikor a rendőrségre be kísérték, megtalálták a zsebében a zsinogot, amelyre fel akarta magát huzni. De félt az akasztástól, s szivesebben ül a hűvösön husz forint árát.

— Szegény tanulók felruházása. Vasárnap délelőtt ment végbe az izr. hitközség gyűlés-teremben az izr. jótékony egylet által a ruhakiosztás az izr. fiúiskola szegénysorsu tanulói között. Ez alkalommal jelenlétükkel emelték az ünnepélyes akust: Bing Vilmos hitk. elnök, Lustig Adolf a jótékony egylet elnöke, Steiner Adolf elnök, Preisach Vilmos, Weisz Dávid, Holländer Ignác, Schühof Károly, Ottenberg Tivadar választmányi tagok és a tanító testület. A főrabbi helyett, kinek betegsége miatt távol kellett maradnia, Bing Vilmos dr. hitk. elnök szívesen beszédben megmagyarázta a tanulóknak az ünnepély jelentőségét. „Mikor ősszel a fák lombjai lehullanak és zöld ékes-

ségüket elvesztik, ekkor kezd zöldülni az emberek keblében a jótékonyág fája, és bimbókat, gyümölcsöt hajt,“ így kezdé szavait, melyeknek végeztével az egyleti elnökhöz fordulva, megköszönte neki és a választmányának eme jótékonyág minden évben ismétlődő ilyenmü ténykedését. A ruhakiosztás erre megtörtént, s pedig kiosztott: 86 téli kabát, 43 téli nadrág és 61 téli czizma, minnek értéke 550 frtot tesz ki. Erre a tanulók imára tették össze kezüket és Grünbalm Miksa III. o. tanító vezénylete alatt imát mondtak el, melben szívük érzelmét kifejezték, halát mondván Istennek, hogy ilyen egyleteket és az egyletek élére ilyen férfiakat állított és köszönetet fejezvének ki a jótékony emberbarátoknak jószívűségük gyakorlásáért.

— A vén cigány. Felfektették az összeacsolt ravatalra, elsratták egy-két szomorú nótával, amelyhez nemrégén még ő is csinálta a kontrát, aztán elhelyezték mindörökre a félig fagyott rögök közé a vén cigányt, a feketeszeműveges öreg Murádi bácsit. Talán nincs is ember, aki ezt az öregot ne ismerte volna. Hiszen nemzedékek báljain huzta az öreg a kopogót, a valzert, meg a polkát, hiszen a nagyapáink is boldogan emlékeznek vissza azokra a szép időkre, mikor ők is, meg az öreg Murádi is fiatalok voltak. Még szombat este egy sereg újságirónak muzsikálta az öreg a boldogult Iványi Ödön nótáját, azt hogy „Ki tanyája es a nyarfás?, meg ezt „Eltörött a bírólába” s vasárnap reggel már meg volt halva. Amint hazafelé tartott, szívshűdés érte. Hosszu életére rövid kilődást hozott neki a halál. Tegnap temették el az öregot, mellé fektették az élete jobb felét, a — brácsáját is.

— Szerencsétlen esés. Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt szombaton a Kossuth-utcai elemi fiúiskola tornateremben. Dobsa János, egy alig tíz éves fiúcska a mászórud tetejéről lezuhant, s oly szerencsétlenül, hogy a fejére esett. Sokáig feküdt eszméletlen állapotban a porondon, míg végre az előhívott orvos némileg magához térítette őt. A gyógykezelő orvos Leitner Ernő dr., aki kezdetben azt hitte, hogy a fiú a nagy esés következtében agyrázkodást kapott. A gondos ápolás azonban — úgy látszik — eloszlott minden komolyabb veszedelmet.

— Leforrázott gyermek. Levelezőnk írja: Schmid Károly szentmártoni lakos két éves fiúcskája a napokban anyja vigyázatlansága folytán rettenetes halállal halt meg. A földön játszott a kis fiú, mikor anyja, kezében egy forró vízzel telt dézsával, reáesett és leforrázta a szegény gyermeket. A szerencsétlent a rögtön orvosi segély sem tudta már megmenteni az életnek.

— Halál a börtönben. Egy apagyilkos haláláról vettünk értesítést. Olvasóink még emlékezni fognak a mult évben elkövetett pécskai apagyilkosságra. Ennek a kegyetlen tragédiának hőse most meghalt az illavai fegyházban. Katona Imre pécskai suhanczról van szó, ki apját megölte ezért, mivel nem adott pénzt a kocsmai duhajkodás folytatására. Midőne miatt apa és fiú között heves szóváltás történt, Katona Imre elővette kését s azt az őt megfenyíteni akaró apja kasába dőfte. A kés elvágta a beleket tehát a szurás halálos volt, az öreg Katonának mégis volt annyi ereje, hogy nekidühöd fia elől a kamrába menekült s magára csukta az ajtót. Katona Imre megpróbálta az ajtót betörni, hogy apját végképen megölje, de az nem sikerült. A csendőrség ott az ajtó előtt fogta el a bűnös fiút. Az öreg Katona még aznap meghalt sebében. A kir. törvényszék 15 évi, míg a tábla életfogytig tartó fegyházra ítélte Katonát, azonban a kir. kuria enyhítő körülmények figyelembe vételével a büntetést 7 évi fegyházra szállította le. Katonát a mult évben az illavai fegyházban el is zárták, a hol most meghalt.

— Tolvaj fiú. Hornoj Péter szemlaci gyermek mostoha anyjának ládájából, ennek távollétét felhasználva 6 forintot ellopott. A csendőrség a tettest átszolgáltatta a járásbírósnak.

— Pályázatok. Fogházrmesteri állásra a budapesti törvényszéki fogháznál január 15-éig; póstamesteri állásra Gamáson (Somogy megye) 8 hét alatt; fogalmazógyakornoki állásra a zágrábi pénzügyigazgatóságnál január 1-éig; aljegyzői állásra a facseti járásbírósnál 2 hét alatt; al-

jegyzői állásra a mátészalkai járásbírósnál 2 hét alatt; aljegyzői állásra a nagykanizsai járásbírósnál 2 hét alatt.

HYMEN.

Wagner Rezső dr., a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének fogalmazója, f. hó 8-án jegyezte el Scherfeneder Antal helybeli lakos kedves és szép leányát, Irma kisasszonyt.

GYÁSZROVAT.

† Weiler Antalné haláláról értesülünk őszinte részvétellel. A megboldogult, mint özvegy nő, alig két hóval ezelőtt ment újra férjhez Weiler Antalhoz, az aradvárosi gazdasági szék irodatisztjéhez. Tegnapelőtt férjével együtt utazott ki Pécskára, hol még az estét is kedélyesen csevegve együtt töltötték. Reggelre meg volt halva a szerencsétlen nő, kit ma helyeznek örök nyugalomra Pécskán. Nyugodjék békében!

TANÚGY.

(—) Az Aradvidéki Tanító-egylet aradi fiókbizottsága f. é. december 13-án, d. e. 10 órakor hivatalos helyiségében ülést tart, melyre van szerencsém a t. bizottság tagjait tisztelettel meghívni. Az ülés tárgyai: 1. A szokatikaitanítási módszer gyakorlati bemutatása a templom-utcai elemi fiúiskola VI. osztályában Kovács Ferenc által. 2. Ezen módszer gyakorlati alkalmazása feletti eszmecsere. 3. Előkijelentés. 4. Emlébeszéd halottaink felett; tartja Kovács Vincze. 5. Mult ülés jkönyvének felolvasása és hitelesítése. 6. Indítványok. Arad, 1894. december 10-én Csik János, f. biz. elnök.

MULATSÁGOK.

(=) Hangverseny Gájban. Lapunk mult heti számában megemlékeztünk arról, hogy Gájban, az ottani ovoda helyiségében, a szegény gyermekek felruházása céljából tánczszal egybekötött jótékonycélú hangversenyt rendeznek f. hó 12-én. — Az akkor között műsort, Fóris Pista betegsége folytán, meg kellett változtatni s mint a rendezőség minket értesít, Fóris monologja helyett Fenyesi fog felolvasni. Ez alkalommal, mivel a műsorban több ismeretlen névvel találkozunk, tájékozásul megemlítjük, hogy Varga Margit k. a. bár még csak 9 éves, de már most is sokat ígérő talentum, Bechnitzné Szilágyi Szeréna urhölgy, ritka tehetségű szavalló, volt színésznő. Szalay Soma pedig a fővárosban is jól ismert dilettans. A hangverseny iránt, mely holnap lesz, széles körben nyilvánul érdeklődés, ami, tekintve a jótékony célt és a műsor változatoságát, teljesen érthető is. Hangverseny után táncz lesz.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

December 11. (Kedd) Csongor és Tünde, Vörösmarty emlékére.
December 12. (Szerda) Szókimondó asszonyok, szí. mű.
December 13. (Csütörtök) Keleti utazás, behozat.
December 14. (Péntek) Hussárossan, operette, (előszőr.)
December 15. (Szombat) Hussárossan, operette, (másodsor.)
December 16. (Vasárnap) Délután: Asszony yervejő. Este Csongor és Tünde.

* Hrabovszky Lajos, a karácsonykor megjelenő, s díszesen illusztrált „Tempi Passati” című verskötet szerzője felkéri a ivtartóit, hogy a gyűjtőveket az előfizető pénzekkel együtt az „Aradi Közlöny” szerkesztőségébe f. hó 15-ig beküldeni sziveskedjenek. Ezuttal megemlítjük, hogy a kötet munkában van, s elegans kiállítása, finom művi rajzaival bizonynyal feltűnő fog kelteni a könyvpiacozon. A kötet karácsonykor feltétlenül napvilágot lát, s azt az ünnepek alatt az előfizetők is kézhez kapják.

* **Négy előadás.** A lefolyt kettős ünnepe az aradi színtársulat négy darabot mutatott be, megküzdve ama nehézségekkel, melyeket a műsor összeállítása elé Főriss Pista betegsége gördített. Ugy a szombati, mint a vasárnapi darabok nagy közönség előtt mentek, s a sok tapsból, mely a színészeknek szólt, szép pénzt vett be a — direktor.

* **A Kölcsey-egyesület második felolvasása szombaton lesz.** A tárgysorozat nem kevésbé érdekes az elsőnél, így valószínű, hogy az érdeklődés sem lesz kisebb a két hét előttinél. Felolvasó szombaton: **Brankovics György** az „Arad és Vidéke” felelős szerkesztője lesz, aki egy ez alkalomra írt novelláját fogja bemutatni. A szépirodalom után zene következik, **Dancs Ferencz, Brusch Alajos, Mádai Mátyás és Kruger Ferencz** magyar népdalokat mutatnak be. A szombati felolvasó estély utolsó, de nem legkevésbé vonzó száma a színművészeté lesz, csak hogy nem **Delli Emma**, a színtársulat szubretje, hanem **Novák Irén**, a naiva fog ezuttal azon kérdés fölött monologizálni: „Férjhez menjek-e?” a mi kétszeresen kedves dolog lesz. **Delli Emma** e hó 29-én fogja a **Kóbor Tamás** monológját elmondani.

TÁVIRATOK.

Tisza Kálmán afférje.

Budapest, december 10. (Saj. tud. táv.) A házban **Pongrácz** kiabálására **Tisza Kálmán** megjegyezte, hogy korcsmába való. **Pongrácz** magyarázatot kéretett, mire **Tisza** kijelentette, hogy sérteni nem szándékozott.

Alispán választás.

Miskolcz, december 10. (Saj. tud. táv.) Borsodi alispánna egyhangulag **Lévay József** költőt és megyei főjegyzőt választották meg.

Sztrájkoló rendőrök.

Kassa, december 10. (Saj. tud. táv.) A kassai rendőrség kimondta a sztrájkot s ma már a poszton nem áll senki. A sztrájkra az adott okot, hogy **Madarassy** főkapitány néha 25—30 frt pénzbüntetésre ítélte őket a legkisebb szabálytalanságok miatt s ezért elégedetlenek.

Gyilkos szökött katona.

Hodmezővásárhely, decz. 10. (Saj. tud. távirata.) **Szekely Vilmos**, Szegeden szolgáló katona századától megszökött, hogy **Lusztig Ida** 16 éves leányt, féltékenységből, előre megfontolt szándékból agyon löve. Délben beállított az üzletbe és a leányra lött, utána pedig maga ellen fordította a revolverét s többször magára lött. Mind a ketten a halállal vívódnak.

Vád alá helyezett képviselők.

Berlin, decz. 10. (Saj. tud. táv.) Azon szocialista képviselőket, kik a december 6-iki ülésen a császár éltetésénél ülve maradtak, felségsértés miatt, vád alá helyezik.

A Japán-kínai háború.

Hiroschima, decz. 10. (Saj. tud. táv.) 151 sebesült japán, kik **Port-Arthurnál** megsebesültek, ideérkeztek. Hírlik, hogy az első japán hadsereg **Furantenig** nyomult és legközelebb megtámadja **Fucsut**. A kormány 8000 teherhordót szándékozik felfogadni a hadsereg részére.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Deczember 10. —

Vasúti szálloda: Schlutz G. kereskedő, Nürnberg. **Ungar Mór** kir. mérnök, Lugos. **Singer Dávid** kereskedő, Lipca.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog cég jelentése. —

Budapest, deczember 10.

Gabonaüzlet: Buzát ma mérsékeltén kínáltak, a vételkedv jó volt, az irányzat szilárd volt, elkelt 35,000 mm. jól tartott napi árakon. **E l a d á s o k:**

	mmassa	kggramm	frt
Tiszavidéki	100	82.	6.90
"	300	81.	6.90
"	400	81.	6.90
"	300	80.	6.90
"	300	79. ⁵	6.90
"	200	78.	6.80
Fehérmegyei	200	80.	6.80
"	500	78. ⁵	6.65
Tolnai	1000	80.	6.85
Török-Becsei	3500	81. ⁵	6.85
"	3500	80. ⁵	6.85
Ó-Becsei	2500	79.	6.87 ^{1/2}
Bánáti	1300	79. ⁵	6.70
"	3600	79.	6.70
Somogyi	2000	79.	6.75
Serlei	3200	78. ⁵	5.40
Olah	400	79.	5.20
"	700	79. ⁵	5.20

Határidőüzlet: Amerikából valamilyen lanyhább árfolyamokat jelentettek, s nálunk teljesen változatlanul indult az üzlet buzában, s igen gyenge üzletmenet mellett változatlanul zárult is. Tengeri szintén változatlanul indult, s tekintettel a osekély vásárlási kedvre változatlanul zárult.

Zárul 11 órakor

Buza márczius—április 1894	7.11—7.12
Buza szeptember—október 1894	6.79—6.80
Tengeri május—június 1894	5.87—5.68
Tengeri őszre	6.14—6.16
Zab márczius—április 1894	—
Zab őszre	5.98—5.98
Káposztarepce	10.95—11.05

Külföld: New-York: buzára $\frac{1}{8}$ —tengerire $\frac{1}{8}$ —lanyhább, Chicago: buzára $\frac{1}{4}$ — $\frac{3}{8}$, tengerire $\frac{1}{8}$ —1 lanyhább, Páris lanyha, London és Liverpool változatlan.

Értéktőzsde: A két napi lanyha magánforgalom után ma tetemes szilárdsággal indult az üzlet papirokban. A prolongató meg lehetős sima lefolyása következtében s az éleük vásárlási kedvre tetemes emelkedést mutattak.

Zárul 11 órakor:

Osztrák hitelrészvény	398.50
Magyar hitelrészvény	493.—
Osztrák államvasut	275.—
Rima-Murányi	390.75
Déli vasut	109.—

Budapesti gabnatózsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, deczember 0. d. u. 5 óra.

F	a	j	Irányat	100 kg. ár	
				(frt6l)	frt6g
Buza	bánási uj	6.60	6.85
Buza	tiszavidéki	6.65	6.90
Buza	pestvidéki	6.60	6.85
Buza	fehérmegyei	6.60	6.8.
Buza	bácskai	6.70	6.95
Roze	uj, I-ső rendű	5.35	5.40
Roze	uj, II-od rendű	5.30	5.35
Arpa	takaromány	5.90	6.—
Arpa	égetni való	6.25	6.30
Arpa	sőrfőzdei	7.15	8.15
Zab	5.90	6.20
Tengeri	bánási	5.0	5.60
Tengeri	másnomű	5.40	5.50
Káposzta-repce	bánási	—	—
Köles	6.—	6.60
Határidőre	Buza	szept.-okt.	7.10	7.12
	Buza	márcz.-ápr.	6.77	6.79
	Buza	máj.-jun.	—	—
	Roze	szept.-okt.	—	—
	Tengeri	jul.-aug.	—	—
	Tengeri	aug.-szept.	—	—
	Tengeri	októberre	—	—
Határidőre	Zab	márcz.-ápr.	5.98	5.95
	Zab	szept.-okt.	—	—
	Káposzta-repce	aug.-szept. 1894.	11.—	11.05

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. deczember 10.

Magyar aranyjárdék $\frac{4}{9}$	123.70
Magyar koronajárdék $\frac{4}{9}$	97.80
Magyar arany $\frac{4}{10}$	128.—
Magyar ezüst $\frac{4}{10}$	101.75
Magyar keleti vasut 1876.	125.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar italmegváltási kötvény	100.50
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.—

Magyar nyereség-sorsjegy kölesön	159.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölesön	142.—
Osztrák papírjárdék	99.75
Osztrák járdék ezüst	99.75
Osztrák járdék arany	124.25
Korona járdék	100.—
1860-ki államsorsjegyek	155.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1045.—
Magyar hitelbank részvény	492.50
Osztrák hitelintézet részvény	396.—
Osztrák-magyar államvasut	381.—
20 irankos arany (Napoleonóndor)	9.92
Német birodalmi márka	61.05
London	124.55
Páris	49.60

Szészület.

— Deczember 10. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyera szesz 58.—, kicsinyben 58.50 hordó nélkül per 100 liter $\frac{1}{2}$ beierve 85 frt fogyasztási adót.

Aradvarosi

Evadberiet
70. szám.

színház.

Havibérlét
10. szám.

Diszelőadás

Vörösmarty Mihály emlékeztére.

Kedden, 1894. deczember 11-én

Csongor és Tünde.

Színmű a magyar regevilágból. Irta: **Vörösmarty Mihály**. Színe alk imazta: **Paulay Ede**. Zenéjét szerette: **Alaga Géza és Erkel Gyula**.

SZEMÉLYEK:

Csongor, ifju hős	Tompa K.
Kalmár, vándor	Csatár Gy.
Fejedelem, vándor	Bihari A.
Tudós, vándor	Balassa J.
Balga, földművelő, utóbb Csngor szolgálja	Gál Gyula.
Kurrah, ördög	Szendrei M.
Berreg, ördög	Sólyom L.
Tünde, tündérleány	Kaczér N.
Ilma, Balga hitvese, Tünde szolgálója	Delli Emma.
Mi igy, boszorkány	Rónaszékiné
Ledér, nuga	Novák Irén.
Éj	Angyal Ilka.
Nemtő király	Hunyadyne.

Kezdeté 7 órakor.

Felelős szerkesztő: **Vass Géza**.

NYILTTÉR.*

Divat-áruház!

Probst Károly és Társai

Aradon, Atzél Péter-utca 3. sz.

— ALAPITTATOTT 1793-ban. —

Van szerencsénk a n. é. hölgyközönség becses tudomására hozni, hogy

női confectionban

naponként

nagy szállitmány

érkezik:

divatos felöltők, gallérok, capek, rotondok

legjobb és legfinomabb minőségig legolcsóbban számított árral.

felöltők stb. mérték után

bármely faconban kitünő szabással gyorsan készítettnek, a legjutányosabb árakban számítva.

Szives pártfogást kérve

mely tisztelettel:

Probst Károly és Társai
Aradon.

* Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Losch J. tomesi üvegyárainak
főképviselete.

A közelő karácsony érdekes új-
donságai megérkeztek és megte-
kinthetők.

A zay-ugróczi üvegyárak
főraktára.

GEBHART J. és FIA cég

Andrássy-tér 16. szám alatti

üveg-, porcellán-, ezüstölt diszmű-, alpacca-, lámpa- és kép-
keret nagykereskedésében.

Nagy raktár és választék mindennemű legújabb divatu és szerkezetű

Ditmár-lámpákból

Salon és budoir-lámpák selyemernyőkkel, asztalkával. **Ebéd-lámpák**: kúrasal vagy a legfinomabb mintázatu opál ernyőkkel. **Irodai, zongora, terem, üzlet, gyár-helyiségek, vagy műhely-lámpák** 10-től 150 gyertyafény erőig, a legújabb és legelméesebb szerkezetű égőkkel 2 frt 50 krtól 25 frtig. **Hálószoba-lámpák** színes üveggel és bronce montirozással, díszes kivitelben. Ezekon kívül raktáron tartatnak az összes jó hírnevű lámpagyárak készítményei, melyek közül kiemelődnek a „Brüner Testvérek“, a „Wöllmsdorfi blitzlámpagyár“ és a „Halbärth belga lámpagyár“ kitünő készítményei.

Minden ízlést kielégítő választék található:
ezüstölt alpacca-árakból.

Cristofle-ezüst: Különösen ajánlhatók ezen párisi cég **evőeszközei**, melyek ugy a valódi ezüstöt megközelítő tulajdonságaik, mint a nemes formák és a tartós szilárd anyag minősége folytán e téren az első helyet foglalják el.

Ezenkívül minden egyéb a háztartásban előforduló használati tárgyak mint: thea-szűrők, diótörők, cukorfogók, citromsajtók, tálcák, pohártartók, kés-zsámolyok, ecet-olajtartók, gyertyatartók és salátakészletek nagy mennyiségben raktáron tartatnak.

Azonkívül dúz választék **DISZTÁRGYAKBAN**. Gyümölcs-állványok, saláta-készletek, jardinierek, vazák, névjegy-kosarak és tálcák, porczukor és thea-sütemény tartók, szamovarak, mocca- és thea-készletek, girandolok stb. eredeti gyári áron. Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Feltünő szépségű porcellán újdonságok:

Egyedüli képviselete az országos hírv „Herendi porcellángyár“ műveinek. **Thüringiai és francia porcellánárak**: Porcz. csipke öltönyű bébék, angyalok, amorettek és ballerínák. Remek mintázatu. **Virág-vázák, faldiszek, névjegy-tartók, palma-vedrek és oszlopok**: Majolica, teracotta, Syderolith és egyéb divatban lévő anyagokból. Porcellán alakok, szabadiszek, falképek feltünő szépségben és nagy választékban.

Étkező, thea, kávé, mocca és mosdó-készletek teljes összeállításban vagy külön minden árban. **Étkészletek** 12 szem. 20 frttól 150 frtig. **Mocca-, thea- és kávé-készletek** 6 szem. 3.50—30 frtig. **Mosdók** 4 frttól 6 frtig. **Nem ósdiságok, hanem újdivatu árak kaphatók igen olcsó áron.**

Üveg-gyártmányok:

A „Tomesti üvegyárak“, a „Zay-Ugróczy“ és a világhírű „Baccarat“ franciaországi üvegyárak készítményei a legnagyobb választékban. — Folyton raktáron tartatnak: **Teljes összeállítású üveggészletek** eredeti gyári áron. **Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.** Vendéglői, kávéhízi és háztartási teljes berendezések. Legfinomabb tükör-árak. Csillárok és üveglámpák. **Különlegesség**: Hármasszalt tükörök nickel keretben, a legfinomabb angol színezetű képekkel, különféle alakban. Aradon egyedül e cégénél találhatók.

Nagy raktár westfali nickel főző-edény és háztartási cikkekéből.

Ismét eladóknak jelentékeny árkedvezmény.

Vidéki megrendelések a legpontosabban és azonnal teljesítetnek.

Alapított 1850.

Ditmár R. lámpagyárainak főraktára
Aradon.

Christofle C. és társa főraktára
Aradon.

Nagy raktár valódi westfali nickel-főzőedény és háztartási cikkekéből.

Ditmár-féle biztonsági és szagtalan petroleum eladás.

1894.

ŐSZ.

1894.

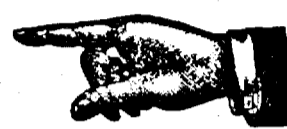
NEUMANN

férfi-, fiu- és gyermek-ruha áruháza
ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 9. SZÁM.

Telefon 238. sz.

Szabott árak.

1845. ALAPITTATOTT 1845.

RAKTÁRAK:

Bécs, Máriahilferstrasse 35-ik szám.

Bécs, Kärnthnerstrasse 31-ik szám.

Arad.
Debreczen.
Ujvidék.
Nisch.

Nagyvárad.
Temesvár.
Fiume.
Laibach.

Eszék.
Zágráb.
Szófia.
Becskekerek.

Pancsova.
Belgrád.
Szerajevó.
Szilisztria.

Merán.

Trieszt.

Szabott árak.

Szabott árak.

Alapított 1875-ben.

Stern M. A.

238. sz.

kizárólagos női confection áruháza.

Legnagyobb raktár

Arad és vidékén.

Dús választék

minden e szakmába vágó

czikkekben

lehető jutányos árak mellett.

Alapított 1875-ben.

